

KUN-SZT-MÁRTON és VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi és közgazdasági hetiközlöny.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Évész évre — — — — — 4 frt.
Félévre — — — — — 2 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
A hirdetések díjak előre fizetendők.

MEGJELEN VASÁRNAP REGGEL.

Felolvasó szerkesztő: Kisdóljánok: REITZ JÁNOS. Császáry József.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy hasábos feliratozónál 10 kr.

NITLTERI KÖZLEMÉNYEK:

Feliratozónál 24 kr. — Bélyegű 30 kr. külön fizetendő.

A háború réme.

(G.) Ez a fekete felhőgomoly, mely ott lebegett már évek óta az európai béke derűs kék égének egy pontján, izjeszően közeledik és sörétedik. Hiába élveztük a béke áldását, az élvezet nem volt soha aggodalom nélküli, mert ez a fenyegető felhő mindig ott lebegett előttünk s figyelmünket benntünk arra, hogy kerünk alatt leselkedik a veszedelem s csak időnk kérdése, hogy mikor homalyosítja el a felhőzet még a napot is.

Az utolsó hét nemzetközi eseményei közelebb hozták azt az időt. A diplomácia könyháján fő valami ital, orvosság, vagy méreg, ki tudja? Halálát jelenti-e valamelyik nagy hatalomnak, vagy meghosszabbítja életét a fegyverek nyúga alatt roskadozó békének?

Ki tudja? Ki ad erre kielégítő feleletet?

A közel jövő aligha! A megindult áradat elé lehet futószerűen, kortóléteket emelni, de hogy ezek kitanak-e és meddig?, arra feleletet csak a jövő adhat.

És a helyzet annál veszedelmesebb! Nem akarunk a nagy politikába avatkozni, de a politikáizást is egyáltalán mellőzni szeretnénk, amennyiben nem érintik az eseményeknek nyomomán társadalmi és közgazdasági részét. De mint a nyilvánosság őrei nem mellőzhetjük a kérdést, mely egyre fenyegetőbben tolul a

köznapni élet folyamába, mely egyre sürögősebben követeli a választ arra a kérdésre, hogy mi lesz a kibontakozás a bizonyodalmak erdejéből.

Hízen rémhírek bolygatják meg a családok békéjét! És lidérenyomás ül a nemzet gazdasági életének legfőbb tényezőire!

Mozgósítás! Ez a hírelés magában is megrázza az országot egész alapján, minden egységében. Mert van-e olyan család az országban, akit nem érint a harci készüldés híre legsúlyosabban, akár kenyer keresőjét, akár fívet, akár fiát szállítja fegyver alá a kötelességszerű fogadás, a katonai zászlóra tett eskü. A nemzet legszármotótevébb eleme, erve, virága, a 20-30 év közötti ifjúság vonul be a sorba az első felhívásra s később sor kerül a családalapító férfiere, a 40 évig terjedő korosztályra is.

De ha ennek az aggodalomnak elejét is lehetne venni vizsgatálással, megnyugtatóssal — a mire most erősen igyekeznek a hivatalos körök, — nincs az a hivatalos hatalom, a mely határt tudna szabni a közgazdasági károsodásnak, mely a nemzetet éri, mikor napról napra fenyegetőleg áll előttünk a háború veszedelme.

Ezen az avatlatnok mosolyognak. De tessék csak egy zavaros felvétel után rátekinteni a kereskedelmi mérlegre és az iparra. Milyen szörnyű változásokat fog az felmutatni.

A nagy tóke begombolkolzik s mélyen

És ha férjed kosvény győtri,
— Szörzakozás kell a nőnek —
Elmegyek majd gyermekidőm,
Ha úgy tesztek — nevelőnek.

Oh bossas meg! Órátszög, hogy
lyet mondok úfodtetten,
De érthető, hisz a szívem
És az eszem elvezetettem.

Ha szerelmed gyűlöltető
Változott volna szívedben,
Ha szerelmem megundat és
Megutált volna engem:

Ha szerelmed gyűlöltető
Változott volna szívedben,
Ha szerelmem megundat és
Megutált volna engem:
Nagyon fájna! de azért az
Emlékedet tisztán látánam,
S nem úgy, mint most, hogy elhagyat
lyen eszűl, ilyen gyáván.

Nagy Béla.

A légyott.

Irta: Reitz János.

Mikor már közel járt az állomásból a vicinális lassan, álmosan dügögő vonatja, szinte gyerekes kíváncsisággal fogta el. Mi lett a régi ismerősökül, a cimborák közül vajjon melyik házasodott meg, a vének közül melyik halt már el, férjhez mentek-e már a leányok mind és a mint gondolatában idig ért, színtelenül, köznyísen kezdte önmagától, hát ő vele mi lett, vajjon boldog-e?

Ó, a nagy ő, kiért ezeltől őz estendővel fiatal, romlatlan lelke egész szenvedélyűvel epedett, kit akkoron úgy szeretett, hogy ez érzés nélkül az életet elképzelni sem tudta, ki megzavarta napjai munkásságát és éjszakai nyugalmát, ki hányatott, nehez ifjúságának első igaz

a fiókjába rejti pénzerejét, mely békés időben száz meg száz vállalkozásnak s száz ezernyi munkás ember foglalkoztatásának volna előmozdítója. Ugyan ki merne nagy vállalkozásba belenni akkor, amikor nem tud bizonyossággal szerezni arról sem, hogy legalább az alapítás és a gyökérvetés idején, az első kiffelés idejét békében élheti keresztül? Ki épít gyárat, ki épít vasutat politikailag terhes időkbén? Ki merészi vagyonát elhelyezni oly módon, hogy másoknak tegye lehetővé a vagyonszerzést?

Senki! A nagy tóke ömlombává lesz, s olyan nehézkössé, hogy meg se mozdul erőnq rengetés, földindulás nélkül.

És ez a merevség járványos betegség.

A nagytekőből rárágand a mozgékony kis vállalkozás, átszáll a kereskedésre, iparra, a napi életvezetésre is s a társadalom észrevétel nélkül beelkerül egy féltelen helyzetbe, melynek hátrányát megéri a legegyszerűbb háztartás, a legeszelelyebb igényű ember is.

Csak egyetlen munkának, egy részleges kis mozgósítás kell még hozzá, s beáll a nagy pánik, a szomorú állapotok legzomlóribbjá.

A kenyér drágább lesz, a forgalom megcsappan, a munkáldkódó elvész...

Rendkívüli kedélyállapot nehezül a nemzetre, a várakozás, a szomorú sejtelen, a rémes aggodalom ideje.

És mindent egy huszadrangú álla-

noalkaja volt. Mi lett abból a leányból, ki iránt érzett nemese szerelmében kipattant a kisváros egyszerű igénytelen alakjából az isten szikra, ki kibontotta leltésége szárnyait. Mely életet él most az egykori ideál, ki végül megvonta a várakozást, udok készítségűleg esalt meg egyszerre két ember, azt is, a kinek odaadta magát, mint a legközönségesebb courtisane, sziv és lelek nélkül, az igaz, hogy eldobta ceremoniák keretében és azt is, a kit elhagyott magát, mint egy rossz ruhadarabot, holott szerette.

Mi lett az édes leánykából, ki megizlettette vele a szerelmi élet boldog és fájó gyönyörűt és a ki végül kidobta a zajzó, nyüzsgő életbe szívtelenül, könyörület nélkül. Szegényen, leverve, az emberek iránti hitében megfogyatkozva, teménytelen keserűséggel a szívében indult ki akkoron a nagy világra új életet koldozni és feloldni. És a szenvedések és fájdalomak tüzesen megégették alakja. Ma már a legutolsó faluban is ismerik a nevét, hatalmas és erős irói egyéniséget. Milyen más az akkori útja és a mostani. Akkor szegény, kopott újság-író, kívül az ördög sem törődött, ma a nagybefolyású, gazdag és elegáns úr, kiért egy egész ország rajong kinek mereg drágán fizetik minden sorát, kinek te s tu cimborái méltóságos és excellenciás urak.

S a mint hátrafülvé a kupában elgondolkodik a multról, nyugodtan lükető szívének egyetlen egy dobbanása nem ver az elmúltak mellett. Visszaemlékezik rája, mert az emlékeket kitörölni nem lehet, de szívében egy foszlány is egy elrejtett paránya sem él már a multnak, hogy az elhalt szenvedélyt új életre keltsse, Semmi. Sőt valami derűs nyugalom, valami ártatlan

TÁRCA.

Ha szerelmed gyűlöltető...

A „Kunszentmárton és Vidéke” eredeti tárcaja.

Ha szerelmed gyűlöltető

Változott volna szívedben,

Ha szerelmem megundat és

Megutált volna engem:

Nagyon fájna! de azért az

Emlékedet tisztán látánam,

S nem úgy, mint most, hogy elhagyat

lyen eszűl, ilyen gyáván.

Egy-két nap még eszós testedt

Írt reszkettet a karomba,

A rózsákat az én eszőkom

Festette még az arcodra.

Én tettem föl még kedvedre

As aranyos kis keresztet,

Én gyújtottam meg a lángot,

Mely szememben még ott reszkot.

S most — úgy hallik — jegyese vagy

Egy igen nagy uraságnak,

Nem is lesz a közfoglók

Legközelebbi vasárnap.

Egy hallatszik kaszólyól lesz,

Drága földed, szép jószágod,

Liberális nant tartasz,

S cifra, finyes ekvipázost.

Sok szerencsét! Gratulálók!

Én meg majd elődeglők

Szóf ósodósem, egymagamban,

De ha minak majd az övök,

A jaksori iskola.

moeska katonasági játékra való szörnyű hajlandóságának köszönhetőik.

Görögország, amelyről évek óta az a hír, hogy az állami tönk szelén áll, amely már apró milliókat sem tudott magának hiteltelentni legelsőrebb adósságainak fedezésére. Ez a Görögország beleképzeli magát a régi „Hellas” idejébe s György nagyherceget megteszi Nagy Sándornak, s elküldi meghódítani a világot.

Valóban komikus egy vállalkozás, ha nem volna olyan szörnyen komoly a háttere.

Az új „Hellas” ugyanis, — a melyben a magyar kereskedővilág évek óta hiába próbál 1000 forint árküvetelésével az „Új Hellasz” most elegendő pénzzel rendelkezni egy háború megindítására.

Ugyan miből? — kérdezik csodálkozva a föld kerékén mindenütt.

S ebben a kérdésben rejlik az egész kérdésnek roppant rejtelmessé komolysága!

Van-e valaki a görög harcjáték háta mögött a nagyhatalmak közül?

Vagy titkos kincstárakat fedezett föl valahol a veszendő Görögország, melyből egy háborúnak száz millió költségei fedezhetők.

A míg e kérdésekre nincs világos felelet, — nem lesz nyugalom Európában.

Hiába minden egyértelműségnek a kissejésekben! Hiába való a nagy hatalmak közös akciója, ha erre nincs kielégítő felelet.

Ezért van végtelen aggodalom széles Magyarországon is. Attól félünk, hogy állami, nemzeti és közigazgatási konszolidációknak letelején egy szörnyű háború fogja romba dönteni mindazt, amit 30 éves béke idején alkotni képesek voltunk.

S a nemzet lélekét visszafajtozva várja, várja a feleletet a kérdésre: „Lesz-e háború?”

malicia gúnys mosolyt es az ajkára, a mint elgondolja azt a pillanatot, midőn szemlél-szembe lesz vele. Finom, az asszonyokat jól ismerő megfigyelő képességével már előre látta a fűg elpiruló, szemeit leslő némbert, aki szinte pöndülendően bánásonat két, majd az elkövetett hiúságról, bárhol is szokta már meg az urat. S előre mosolygott a visszás helyzetben...

A kalauz kikialította az állomás nevet — öt perc. Az állomásfőnök, régi jobarátya, alig tudott hova lenni örömeiben, hogy felismerte.

A raktnak, a vasuti szolgák, az állomás előtt ácsorgó berkecsiek mind megismerték a kalauzt, a kalauz pedig megismertette az állomásfőnököt, a kalauz daltalala szótárát, loppal mutogatták egymásnak: „Lóránd úr.”

Beült egy fakkerbe s régi tanácsára, a nagy fogadóra hajtatott. Szép, nyájas ősi este volt. A vasutatna a kiváncsi lennyak sétálgatnak gyalogjárúkkal, egyik-másik nyitott ablakból a „csike-csike” melódikus dallama szűrődött ki az utca poros levegőjébe, helyenkint a kapu előtt padon asszonyserég, üldögélt az emelkedőn udvaroktól körülveve és az ember színté fixiroza néztek az elrohogó kocsu után, miután látták, hogy nem vigye új becsu, sőt egy-két másik felment. Az öreg papap, férfi ül, az asszony az arzi körül, potaródló vagy a családnyakról beszélgette. Lóránd udvarisan köszönt, ismerőssel volt valamennyi, azok nem ismerték meg, csak egy muszajból köszöntek vissza.

A vasóra alát már az egész város tudta, hogy Lóránd itt van. Az asszonyok azt hajogatták, hogy megismerték, igen elegáns ember, a férfiak pedig csodálkozáva kérdezték, mit keres most itt...

A vendégelő — az örökfiú Boris néni — majd elajult örömeiben:

— Isten hozta tekintetes úr! de sokszor emlegetjük a régi jó időkét... hej! másképp van már most, mint akkor... meddig lesz szerencsénk...

A vasóránál együtt találta a régi kompániát. Nagyjában ugyanazon alakok. Lele-

„Már a múlt évben megkísérték a jaksori lakosok egy iskola létesítését, be is adták kérvényüket az iskolaszéknél, innen át a képviselő testületnek, de a képviselő testület a kérvényt eldobta, azt hozta férvonal, hogy a meg a városi iskolához közelebb van. Itjén oda a tavallabbi pedig az ugarai iskolába járjanak.

Sajnálattal kell nyilatkoznunk képviselőink ebbeli eljárása fölött. Kérdjük, kiterjed-e figyelmük a képviselő uraknak arra, hogy mihozánk, a kik legközelebb lakunk is, úgy a városi, mint az ugarai iskola 3 kilométernél távolabban van, a tavallabbi pedig 5-6 kilométerre esnek a városig, a kik az ugarai iskola, nem fennek bele gyermekeink. Hat vagy hét éves gyermekeket feltöbben, hóbán, zivatáron, tavason sárban-vízben, melyek szőlőnek volna kedve naponta csak negy kilométerre is elküldeni, má gyermekek fölött egészen szempontból is féljével. Hiszen azt mondani mindent széles: jobb, ha nem ennyit, mint hogy örökös nyaralók vagyunk. Nagy talán azt mondják: a jobb mindkét végiek el köcsin, igen ám, ha volna mindenkinek kocsija meg lova; de a kinek van is, a jaksori dűlő-utakon nem messzi tud jutni, mert járhatótlank az utak, télen a jégől, tavaszkor a víztől, osszal a sártól.

1884. óta mi mindig zuglóskolt tartottunk, az iskolai ügyek, de mind a mai napig nem készült föl. Osszel már hetedik járunk azután, hők kaphatunk iskola-helyiséget, azután ebbe valami szuster vagy takacsból kalapalt tanítót, a ki maga is csak annyit tud, hogy 2 meg 3 az 5. Mondanunk se kell, mily oktatásban részesülnek gyermekeink.

Hogy mily egerő szükség van a jaksorbán egy iskolára, arról tanuskodnak az elebb felsoroltak.

Február hó 8-án a jaksori lakosok ismét gyűlést tartottak, mely alkalommal elől tagu bizottságot választottak, mely az iskola létesítése előmozdításán működne. A bizottság már be is adta az iskolaszéknél kérvényét, melyben igen iskola-terület ajánlott fel, a kérvény mellé egy kérvény is csatolva, mely a kérvény 12 1/2 tanfoglalt terület föl, kik ezidő szerint a feuti okok miatt iskolába nem járhatnak.

Szószerint közöljük a jaksorpárti lakosok ezen, a szerkesztésébe személyesen behozott panaszát. Ma csak annyit, hogy ezen ügyvel legközelebb bővebben foglalkozunk.

sedessél üdvözölték Lórándot, de kiérett a régi cimorák beszédéből bizonyos visszatartás és a feleslegesség egy neve: méltózat, egyeskedjel... végre is Lóránd megszokta a dolgot.

— Az árduébe is, ne cseremóniskodjatok velem. Nem azért jöttem ide közbétek, hogy hallgassam a spanyol eszimas beszédedeket. Azt hogy vagytok? mulatok-e sokat?

Lassacskán megtele a vendégő kerti helyisége. A aki esak telette, feljött, hogy egy-két szót váltson Lórándal. Ő pedig a nagy urak kereslettel egyszerűen elfogadta azt. Mindenkébe volt egy-két szives szava. Beszűt az iradalomról, a szineszeről, a politikáról, az ariszokraták eteléről, egy-két művésznőről, elevenen, jökédvél, beszélőre itt-ott egy pár pikáns, diszkret fővárosi pötyök, mely az ő jól értesült-egész világra tanácsa. Majd elcsöste később „magadon a fűg” hangjaidat, a saját este hitővel, a fűg kedve, hogy elszakadt innen, anny humorral festve le a nélkészések napját, hogy neha majd kiserüldül a kompánia szeméből a kocsy.

A cigány hajladozva, mosolygva húzta a múlt kelvett nitást a fűbébe s a körházi orvos megkérdezte a sampanyert. Kesőn ejfel után széle-kelel... elhajlott.

Maszajjal a látogatón elment az ismerősből helyekre látogatni. Oszkóteike erre, nemcsak az udvariaság, hanem hiúsága is. Kiváncsi volt látni és jól esett lelkének az a közvetlen hatás, mint szédítő gyorsan befutott pályája ezekben a nyársolgárai, kieseny lelkében kelt, kik ez-éllőt öt évvel rézméltól elszakott el szívének megfogadása fölött. Természetellen, vére alkotásánál fogva különben is renkielő keres és szívonzó ember volt, de az ekkoralmán művészi szánimással még fokozta ebbeli képességét, hadd lássák és hadd bámulják. Finomán, észrevétlenül, mintha önmagában tiltakozna ellene, belezúzott beszédebe a fővárosi kiváltságos ezreinek a legmagasabb köröknek az életét és mindenfelől csodálta a fényt, a ragyogást, a pompát, melyek körében a főnyitós ez az öt év előtti esztri

* Iskolatölatás. Csánki Gyula kir. tanfelügyelő úr. hó 21-én előada ügyben városunkban időzött. A reggeli órákban az izr. iskolát látogatta meg, hők több mint egy és fél órárt időzött. Az iskolában elment eredmény felett Neuberger Márk és Huber Béla tanító előtt megelégedésé nyilvánította. Délsz. iskolát is látogatta meg és Kiss Antal tanítészert iskolatölató gúskérteben a 4-ik és 5-6-ik vegyes osztályt látogatta meg a tanfelügyelő, mely utóbli két osztályban egész vizságszeri kikérdezést rendeztetett az eddig elvégzett tananyagól. A gyermekek ügyes feleletével és vezetéssel teljesen meg volt elégedve. Ott óráról fél 7-ig az ipar-tanmunka 3-ik osztályban tartott tölatást hallgatta meg. Bár így szűk látóterű tölatója gyakran akadna iskoláinkban.

* Pílnék. A kunszentmártoni hílegyek a f. hó 25-én estfőtörtökön a Sípósszálló termeiben rendezhű népes és fényes pikniket rendeztek. Harmadjában nem emlékeznék vissza ezzel jobban sikerűlt mulatságra. Ott volt Kunszentmárton közönségének nagy része s ha nem mindenki, az csupán a mulatságot rendező hílegyek segítségével szolgáló férfiak tapintatlanságának köszönhető. A mi a hílegyeket illeti, azokról csak az elismerés legmegelőbb hangján szólhatunk. A siker ugyan az összéskébe, de nem mulatságjuk el különben kiemelt Kiss Antalról, ki önfeládozón és kitartással az egész mulatságnak vezetője volt. Különö dícséret illeti Kurty Nelliéket Kiss Irént, Fazekas Ilkát, Koha Jusztikát és Némegy Guszták, kik a vasóra alatt felszolgálták a sok bimatulos leleményű iparkodók fel-feljelöltésem tennt esztét. A jelenlévő vendégeknek — egy gyomororultal. Jelen volt — asszonyok: Némegy Jánosné, Boros Kálmáné, Némegy Gyuláné, Kiss Antalné, Kiss S. Antalné, Aradi Kálmáné (Szentes), Huskáné, Bozoky Jánosné, Gurly Gyuláné, Triffné, Józsefnyé, Dr. Dévay Gyuláné, Dr. Hortobágyi Józsefné, Pokorny Lászlóné, Dr. Bozoky Arpádné, Masáh, Jánosné, Morvay Jánosné, Szilárdy Jakabné, Dr. Neuberger Márkóné, Bozoky Zsigárdé, Bozoky Andrásné, Bozoky Blanka, Bárány Bella, Tóth Matyásné, Kurty Jánosné, Harsányi Bálintné (Szolnok), Lukács Andorné, Bereky Viktorné Leányok: LedniczyRózsa, Etel és Margit, Koha Jusztika Némegy Gusztika, Kiss István, Kiss Irén. Fazekas

ember és nem egy helyütt keseri szemrehányások illelték a múlt egy-egy sértő, vagy bántó mozzanattal...

És megcsodálhat legújszerűságn ruháját, nehézség selyem nyakkendőjét, szárga angol cipőjét, finom orosz cigarettáit. Ha egymás között találkoztak, fontosokba adták egymásnak tudásra a kisvárosi apróságokat, egy cigarettája 12 1/2 krajárba került, a fűferemnyűt Londonból hozta stb. ...

És az ő felkénnek mindez jól esett. Az egyszerű, vidéki embereket a maguk gyermekek és kölykeik gondozásában, melyből szemlél-szembe adóztak neki, hatványozott mértékben izgatták a minden iró emberben létező hiúságot és a lehető legjobban érte magát a régi szenvedések tanjányán, anélkül, hogy csak eszébe is jutott volna az a nő, a kiesen mindezt köszönheti. Nem ment el hozzá látogatni, csak itt-ott elvértve hallott egy pár szó felele, mi a nyilvánvaló káröröm sugallt.

— Elizék megvannak... Két gyermeke van már... A ferje jó ember...

Harmadnap egy helybeli levelet hozott a a posta. Nem ismerte a kézirat s szinte bosszankodva nyitotta fel, bizonyára valami meghívás vasórára...

„Kedves Lóránd úr!

Ha a multak emlékeinek egy szikrája még él öben, úgy látogasson meg ma este 9 órákor. Ferjem — kire ön meg a múltból haragszik — már negy napja elautazott.

Eliz.”

Lóránd idegesen dobta le a levelet az asztalra, látszott, hogy nincs nyírére az a nem várt meglepetés. Mit akart a Lóránd az asszony? Bosszankodott az egész dolgon és elhatározta, hogy nem megy el a 13-óra. Egy pillantra megkészködött benne s mégis nyole óra után, mintha valami hajtotta volna, kiment sétálni az utcára.

Sötét, koromfekete, őszí este volt. A piactéren a helybeli első zsekmű terézentezt, a város közönségének színe-javát ott hullámzott — vé-

lonka, Karcz Nelli, Hain Amália, Jakó Etelka, (Szentes), Fazekas úliska, Hoffler Juliska, Doha Ilona, Szilárdy Margit, Kurtz Szidike, Dévay Margit. Az összegyűlt társaság csak hajnalhasadók körül szelőd el. A társaság egy része — különösen a vidéki vendégek — Kiss Antal vendégszerző házában találkoztak villás — reggelire.

Halvaország. Kunszentmárton közég tisztelői kara a f. hó 21-én halvaország rendezését szűkítőn, belátva tartáshatárán helyzettől, új alaprajz szerkeszték és újajálakul. Valóban ideje volna már, hogy tisztelői tartózkodás azon a fokon állna, hogy köztisztelőink diszere és büszkeségére válna.

Állásokról. Az iparosok által a mai napra rendezendő állásokról bátra vonatkozólag a n. e. közönség tudomására hozzuk, hogy jelmezeket Jakó, szentesi szász mesternek (Sipos szállóban) lehet kölcsönözni.

A közönség újizserevése. A mint örömmel értesültünk, kunszentmártoni tisztelői tartózkodás tartáshatárán helyzettől, új alaprajz szerkeszték és újajálakul. Valóban ideje volna már, hogy köztisztelőink tartózkodás azon a fokon állna, hogy köztisztelőink diszere és büszkeségére válna.

Szegedi László, tiszta-környű jegyzőtől a következő levelet vettük: „Tekintetes Szerkesztő Úr! Becses lapja legközelebbi számában „Járható-tartózkodás” című közleményre a Haraszi Ti-vadar majorjától Bagli Imre birtoka mellett a szőlőkbe vezető újjárható-tartózkodás tárgyáról a köztisztelői jegyzőnk által körülményes előjárásunkra hírtája az olívmot. E cikk a milyen roz színben ígészék feltüntetni köztisztelőink tudomására, éppen annyira tájékoztatónak érem ügyben. Tény, hogy ezen az útszakaszon nem a legjobb út van, de hogy járható-tartózkodás volna, plane, hogy e bajon igen csekély költséggel a négy szőlőre is úgy egy-egy cserékkel lehetett volna sem tettünk volna, nem való. Ezeket át egészen a f. évig csak a mezei közöldül utak sorában foglalt helyet, melyre névze az 1894. évi XII. t. c. §. 37. a előírja, hogy „létesítés és a körülbírt tartás költségeihez azok költések hozzá járulni, a kiknek érdekében az létesítették vagy fenntartták.” vagyis a kúroszegedi költések között, a kik mindannyian kunszentmártoni lakosok. Az érdekeltek nagyszáma miatt, a hozzájárulási árnyakra névze egyezség létre hozatala végett mi még szeptember hónapban megkerestük Kunszentmárton közég előjáróságát, de ezen megkeresésünk mikénti elintézéséről valaszt nem nyerve, nem áll módunkban további törvényes eljárást folytatni. Különb-

gány körül. A fiatalok egy csoportjánál elő séltünk, mindenféle leány mellett jól odásműlt udvarlótól, hátul a manák bejötték, lassan az illem kedvéért. A város notabiltásai, az ügyvéd és a bíróság, a város tisztviselői egy hosszú locára telepedtek, pipaszóval beszélgette a köztisztelői választásokról. A cigány háttámogatót, távolabbi a család leányok hancurozták a paraszt leányokkal.

Lóránd külön a kocsi után sétált egymagában s önkéntelenül is vissza gondolt a múltira, azokra az időkre, hogy épp úgy sétált a cigány előtt föl s alá, mint emezek. S lassacskán megkerítette a lelkét a csókok, az ölelések emléke. Vere, hesez művészetre forrásba jött és e pillanathoz bármely áldozatra is képes lett volna, ha újból itt lehetne mellette a régi gyermek, a szépi, tisztá ideál. A piacteret seregélyző akárhány színt, mintha a múltból susogánkat, a zene fájdalmas, szomorú akkordját, mintha a múltat sirtának ...

Egyzere csak ott állt a régi udvarház, Eliz háza előtt. Benyitott a kapu, az udvarban a rózsák állt padon már várta az asszony. Lóránd kezét csókolta s lágyan, szinte szomorúan kérdezte:

— Mit akar?
— Ne itt. Meglátatlak bentünk a család — szól az asszony és hangja remegett az igazgatósságtól. Bementek a szalonba. A mint a világosság érték, az asszony lesütötte a szemét, úgy a mint az Lóránd a kúpeban előtt. A szalonban de a járólapon a lábát buntogolta jó kedvre a gúnyos és szarkasztikus Irén. Valami vé telen szörnyűség is az asszony arcán, melyre a nőiség szemérme festette a rózsákat. Megtört, roskadt alakján meglátszott, hogy réstől e pillanathoz, a számadási pillanathoz szemlélteszeme állni azért, kik évekkel ezelőtt meg látta magát borotul. Lóránd csak nézte az asszonyt. Hervezen látta a múltat. Hát meg hasonlósága láta ilyen asszonyt, ilyen kívánatosnak, mint most. Teletbék, gömbölyűbb lett. Arzenie maga a nyíló, piros rózsá, szemében az a

hallomás szerint (hivatalos értesítésünk róla még nincs) ezen út az évtől kezdve vésztelenül a sorába vétetett fel. T. hátt megcsinált gazdálkodni lenni; tartuk nem panaszkodni tehát a tavaszunk moka idő beálltára! Fogadják kiváló nagyrabesülésémmel nyilatkoztatást. Szegedy László jegyző. — E level szőri-őzra, csupan egy megjegyzésem sorolkozok. Az emlitett cikk írója az előjáróság szerkesztőjének rendelkezésére bocsátta, csupan az a szándék, hogy a valóban igazzerabilis állapotba az illeltek tevényők feleltetve felhívja. Ez ugy látszik sikerült. Ezt a cikk írója érdekében költességünk volt kijelenteni.

A Kunszentmártoni kath. kör f. hó 21-én vasárnap thea-estélyt tartott, mely főszereplő sikerült. A kör új helyiségében az első bemutató, a legjobb véleményét költett fel mindenki, a kik csak jelen volt. A jelen volt hölgyek: A sz. z. n. o. y. k.: Borhy Gyutlán, Bozoky Zsigmondné, Bereczky Viktória, özy. Ambrus Ferenecze, Fazekas Antalné, Fazekas Pálné, Gressó Jánosné, Garay Györgyné, Horváth Istvánné, Hegedűs Györgyné, Józsa Jozsefné, Kis Antalné, Kis S. Antalné, Kis Imréné, Kadár Jozsefné, M. Kovács Jánosné, Molnár Kálmánné, Nagy Imréné (Makó), Nagy Jánosné, Némédy Gyuláné, Némédy Jánosné, Oláh Lajosné, özy. Ormyk Rozália, Schöcher Alajosné, Szilárdy Várné, Takács Mihályné, özy. Vékony Lászlóné, Vigh Péterné. Le-án y. k.: Hain Amália, Józsa Ilonka, Józsa Annuska, Kurtz Szidi, Kurtz Nelli, Kiss Etuska, Kis Irénke, Kovács Erzsike, Kudlik Erzsike, Némédy Gizella, Szabó Emilka, Szabó Rozália, Szilárdy Annuska, Sipos Mariska, Turcsányi Ilna. — A thea-estély alkalomával felülkelttek: N. Kovács Mihály, Fazekas József, Pál Zoltán, Pótláczky Károly, Hegedűs István 1-1 frt; Gressó János és Horvát István 50–50 frt. Ugyazonaz alkalommal egy díszes dohánytartó kisorsoltatván, a befolyt jövedelmét, 10 frt a kath. kör javára ajándékoztatták. Mely kegyes ajándékozónak, illetve felülkeltőnek, nemkülönb az azon jövedély szavú hölgyeknek, kik fúrságost s áldozatot nem ismert szerzőiknek, akik az estély nagy sikerét előmozdított, de akiknek nevet elhelyített felemelteni szerényességük tilja, a kath. kör névben és megbízásunk által háts közönettel mond Pigay István, a kath. kör jegyzője.

Óroda megnyitása. A Bogvő-féle házban lévő Wirth Erzsébet óvodájában a beiratások március 1-én megkezdődnek. Tandij egy óra 30 kr.

sajátosság, mely megkülönbözteti az asszonyt a leánytól, kelte domborabb, csipőt formásabbak ... Egy jó író egy maradt, a szótlan. De azért mindkét Lórándnak megalkalmasozta, a bohém a könnyűden, elegánsul ő szakította meg a hallgatást:

— Egy zót se a multól. Nincs miért védekeznék, különben is gyerekek voltunk. Felejték el az eszemet, mint a hogy az ember szép álmát is elfelejti idővel. De mit parancsol most?
— Ne itétlen el — szól az asszony, s az ő helyzetében ezer más asszony ugyanot mondotta volna, — de nem voltam elég erős ellentállni a kísértésnek, hogy őt viszontlátam. Oh ha tudna, mennyit szenvedtem ...

— Hát a férje ...
— Nem fogja megutálni, hogy mit volt. A családok között a egyetlen, hogy mit alszunk, egyedül vagyok ... ugy-e én megvet? ...

— Dehogyan az istenért! hogy mondhat ilyen. Nem, csak sajnálom. Mikor elszakadtam öntől, nem mondom, hogy nem volt keresésem én ellen a szívbennem, de hát ez a seb is behégetti én. Ön akarta, hogy így legyen és én csak halálal tartozom önök mindközéért. A mint látjuk, nem értelmelte részben a múltat, gyermekei vannak ...

— Az asszony felemelt fekete, villogó szemét s keserű daccal nézett Lóránd szemébe.

— Oh én nem felejtettem el semmit! Asszony lettem, egy közönséges tucateMBER feleség, mert ez a sorsunk. Férghez kell mennünk. Férghez kell mennünk úgy mint a hogy májka ki ne vesszen s ezért bárnak a legobb esetben: egy kis gyűlölet, egy kisebb ádag figyelem, évente egy pár új ruha és új kalap és a gyer-

— Egy teljesen új, egy hónapi használt billiard carambol-asztal előadható lenne a tulajdonossal: Zsigabirta István cukrászszal Kunszentmártonban.

Hétről-hétra.

Írta: Baross.

A hét legnagyobb eseménye S. ezt mindenekelőtt tudni illik, ki szamarot tart a műhely hátsó: A esztüörtük új piknik. Szegény kelet le vagy pipálva, Görögben, Kréta elmezhet; Ki is törönde azud máma, Miként is ott lenn a hecc. Nálunk is sok baj, sok harag volt S. most haragos a világ fátal Szemen, na nyugyafól néztem. Ilyen derék és jó istényűm. A piknik (vagy a batyubál).

Az európai nagyhatalmak Az esztendőnek oktatnak. Ha ók is egy piknikt adnak, Hol megjelennek sokak. A frank a némettel táncolna, A muszvával a gözög angol; Igen esnos pároska volna, A magyarból és az osztrákból. Görög megkérem a töröknék S. most haragos a világ fátal Francia negyenesek vege. Ilyen derék és böcs istényűm: A piknik (vagy a batyubál).

A salátát az olasz hozná, Az anrol mezt a rost-footfót, A német is járlna hozzá. Elhozza pár nagy sült-töltés, A esch eschpasmást szervírozna, A francia a kaviárt; Tót zatyafó töt krumplít hozna, Mégves adag ebből sem árt; Az asszuka — hal is legyen — muszátt, Kevéss-gombócs az osztrák, A magyar meg a paprikást. Mez nem maradna egy kanál, S oly szépen megéremnek békén A nagyhatalmak. Böcs istényűm Mégis csak ez a batyubál.

mekkint szerette. Az esetek nagy általában pedig darata, zsarnoki bánásmól, megalázás leptonnyomon s mindent el embertől, kihez legközelebbi ideológia sem vonatkozhat.

Száz és száz asszony beletörökni sorsába. Elvégezi a mesterségét, lehetőleg úgy, hogy panaszra ok ne legyen és költésességét elvigezze — megal. De én nem! És most, hogy újból meglátalak, érem, hogy nem tartozom ezen asszony közé. És utalom és gyűlölet ént a szennynek. Itt esztendő, a mit egy idegen ember, a férjem karjában tölöttem én. Mert kedzöttöl fogva csak teged szerettelek, csak teged és semkit más. Én voltam a hibás, de megszenvetnem bűnömét ez alatt az öt év alatt meg, megéletem már a szenvedést, most már a magam jogát kérem ...

És ott kusszót a férfi lábát előtt. Övlőzi szemem egy heitől a sorsom. Mint valaki betegsora, egy fanta körül a férfit, hogy karjából többe ki ne bocsássa. Lóránd szeliden felretolta a vergődő asszonyt és résztvevően, lágyan kérdezte:

— Eliz az istenért: mit akar?
— Szeretted, te edes, te jó — s ráborult a férj széles vállára és megcsókolta a kezét ...

— Lóránd megenzte az óráját, azután hidegen, kimértén mondotta:

— Boesant, mennem kell. Isten önnel.

Vette a kalapját és sétatápaját, az ajtóban azonban visszafordult:

— Ha férjnek nem voltam elég jó, szeretőnem leneszék elég rossz. Szajon sajnálom önt. Isten áldja meg ... S szajon kiment. Az asszony úgy szó, egy hang nélkül végig vagdított a szőnyegen, a szőlybőre litve a vér hesez vagyától kipírult arcát. Magas, dombor homlokáról lassan folydogált rózsás arcára a vér ...

Lóránd másnap visszatazott a fővárosba, eszmogást úgy küldette utána. — A egy heitől a sorsom. Mint valaki betegsora, egy fanta körül a férfit, hogy karjából többe ki ne bocsássa. Lóránd szeliden felretolta a vergődő asszonyt és résztvevően, lágyan kérdezte:

De visszatérek piknikünkre,
Ha visszatérem még lehet,
Es beferezem örömkre
Ezt a dögös éneket,
"Pompis mulatság" sikerült!
A lányok közül egy sem ult
S a ki nem táncolt, az is állt,
Nem láttam soha ily szép balet.
Étel több volt, mint elegendő,
Csak rim hiányzott rá; a bendő:
S most betegem az agyban fekszem,
Eszembe folyton a hullal;
Ilyen derék és büles intezmény:
(Gyomorbajt constalát a nemem)
A piknik (vagy a hatványal).

Felolvas szerkesztő: REITZ JÁNOS.
Kiadó-tulajdonos: CSANÁDY JÓZSEF.

5424. sz.
tkv. 1896.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kunszentmártoni kir. járásbírósig mint telexkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Dr. Bozók Árpád ügyvéd végrehajtaton Doba I. János kunszentmártoni lakos végrehajtatás szenyedő elleni 21 frt tőkeövetelés és jár. iránti végrehajtatás ügyében a kunszentmártoni kir. járásbírósig területén levő Kunszentmárton községben fekvő a kunszentmárton 3272. sz. tjkvben A. 7. (1259-1261) mérn. sz. a. foglalt ingatlanra az árverést 800 frtban ezenel megallapotott kikáltási árban erendelte, és hogy a fe több megjelölt ingatlan az 1897. évi március 13. napján délutón 9 órakor ezen tkvi hatóság íktató hivatalán megtartandó nyilvános árverésen a megallapotott kikáltási árban alul is eladati fog.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 86 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezehez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósig mint tkvi hatóság.
Kunszentmárton, 1896. december 31.

Dr. Hortobágyi József
kir. aljbíró.

4918. sz.
tk. 1896.

Arverési hirdetményi kivonat!

A kunszentmártoni kir. járásbírósig mint tkvi hatóság közhírre teszi, hogy fáborsói Mihály és neje, úgy a csatlakoztatott Dr. Bozók Árpád ügyvéd végrehajtaton Múcsi Katalin V. Tóth Jánosné végrehajtatás szenyedő elleni 31 frt 20 kr és illetve 5 frt tőke követelés és jár. iránti végrehajtatás ügyében a kunszentmártoni kir. járásbírósig területén levő Cibakháza község határában fekvő a cibakházi 1552. sz. tjkvben A. 7. 1294. h. hsz. a. foglalt szállóre az árverést 380 frtban ezenel megallapotott kikáltási árban erendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1897. évi március 12-ik napján délutón 9 órakor Cibakháza község közházánal megtartandó nyilvános árverésen a megallapotott kikáltási árban alul is eladati fog.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. 60. t. c. 42. §-ában jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezehez letenni, avagy az 1881. 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kunszentmárton, 1896. december 1.

A kir. járásbírósig mint tkvi hatóság.

Dr. Hortobágyi József,
kir. aljbíró.

198. sz.
tkv. 1897.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kunszentmártoni kir. járásbírósig mint telexkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy id. Eszedi József végrehajtatonak, Kálosi Farkas új. Dósa Józsefné végrehajtatás szenyedő elleni 41 forint 45 kr tőkeövetelés és járuléka iránti végrehajtatás ügyében a kunszentmártoni kir. járásbírósig területén levő Csepé község határában fekvő, a csepéi 956. számú tjkvben 788. hsz. a. foglalt ingatlanra 54 frt, az ugyanazon tjkvben 1282. hsz. a. foglalt ingatlanra 57 frt, az ugyanazon tjkvben 1577. hsz. a. foglalt ingatlanra 276 frt, az ugyanazon tjkvben 2227. hsz. a. foglalt ingatlanra 2 frt, az ugyanazon tjkvben 2703. hsz. a. foglalt ingatlanra 2 frt, az ugyanazon tjkvben 2794. hsz. a. foglalt ingatlanra 1 frt, az ugya-

zon tjkvben 3234. hsz. a. foglalt ingatlanra 144 frt, végül az ugyanazon tjkvben 5490. hsz. a. foglalt ingatlanra 15 frtban ezenel megallapotott kikáltási árban ezenel az árverést erendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1897. március hó 10 napján d. e. 10 órakor Csepé község közházánal megtartandó nyilvános árverésen a megallapotott kikáltási árban alul is eladati fognak.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezehez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósig, mint tkvi hatóság.
Kunszentmárton, 1897. január 14.

Dr. Hortobágyi József,
kir. aljbíró.

Legbiztosabb szer
AZ ÁLTALÁNOSAN ELISMERT ÉS
JÓ HATÁSÚNAK BIZONYULT

„BARÁT ITAL“

című növény szer gyomor-likőr készítmény
székrekedés, étvágytalanság és az
ebből eredő bajok ellen.

Égy üveg ára 40 és 80 krajcár.

Kapható Kunszentmárton Borzók Sándor, Kádár József és Némény testvérek fűszerüzletében.

Készítés és kivitel főraktár:

H.-M.-VÁSÁRHELY,

Zenke Zoltán

Árpád-utca 12. sz.

Csanády József KÖNYVNYOMDÁJA

KUNSZENTMÁRTONBAN.

Elvállal mindenemű könyvnyomdai szakmába vágó munkákat, úgy mint: hírlapok, művek, hivatalos és ügyvédi nyomtatványok, falragaszok, körlevelek, számlák stb. elkészítését.

Továbbá igen díszes névjegyek, elfjegyési és esketési meghívók a leg egyszerűbbtől a leg díszesebbig nagy választékban találhatók. Gyászjelentések ízléses kiállítással a leg rövidebb idő alatt készülnek.

Végül elvállal mindenemű KÖNYVKÖTŐ MUNKÁK megbízás folytán. A leg egyszerűbb kiállítástól a leg díszesebbig megrendelhetők bármely könyvkötői czikknek s azok a lehető legutányosabb árak mellett szállítatnak.

A „Kunszentmárton és Vidéke“ kiadóhivatala.

Egy jó házból való fiú tanulólul felvétetik.